

Sygn. akt I Ns 47/18

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: aplikant aplikacji sędziowskiej M. S.

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku P. 1 Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przy udziale M. C.

o stwierdzenie nabycia spadku po K. C. (1)

1. stwierdza, że spadek po K. C. (2) z domu M., córce A. i B. z domu S., zmarłej w dniu 14 września 2013 roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałej w Ł.

na podstawie ustawy nabył w całości jej syn M. C.;

2. ustala, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 47/18

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 17 stycznia 2018 roku (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wystąpił o stwierdzenie nabycia spadku po K. C. (1), zmarłej w dniu 14 września 2013 roku w Ł..

W uzasadnieniu swego pisma procesowego wnioskodawca podniósł, że zmarła była jego dłużnikiem w związku z umową o przelew wierzytelności z dnia 29 grudnia 2016 roku, zawartej między Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. z siedzibą w G., a funduszem sekurytyzacyjnym.

(wniosek k.4)

M. C. nie zajął merytorycznego stanowiska w sprawie.

(doręczenie korespondencji w trybie awizo k.20)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny :

K. C. (2) z domu M. zmarła w dniu 14 września 2013 roku w Ł.. Przed śmiercią ostatnio stale zamieszkiwała ona w Ł.. W chwili śmierci była wdową. Posiadała jedno dziecko – M. C..

(akt zgonu K. C. (1) k.8, akt urodzenia M. C. k.9, ogłoszenia

k.26 – 29, 33)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych aktów stanu cywilnego oraz ogłoszeń dokonanych w trybie art. 672 k.p.c.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje :

W myśl art. 670 k.p.c. sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą. W szczególności bada, czy spadkodawca pozostawił testament, oraz wzywa do złożenia testamentu osobę, co do której będzie uprawdopodobnione, że testament u niej się znajduje. Jeżeli testament zostanie złożony, sąd dokona jego otwarcia i ogłoszenia.

W toku niniejszej sprawy nie został ujawniony fakt pozostawienia przez zmarłą testamentu w związku z czym kwestia dziedziczenia wymagała odwołania się do przepisów ustawy. W myśl bowiem art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu, przy czym dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą – art. 926 § 2 k.c.

Stosownie do treści art. 931 § 1 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Mając na względzie treść powyższych przepisów, zgromadzony materiał dowodowy, a także rezultaty ogłoszeń przeprowadzonych zgodnie z treścią art. 672 k.p.c. spadkobiercą ustawowym zmarłej pozostaje jej syn M. C., na którego rzecz stwierdzono w całości nabycia spadku po zmarłej matce.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. ustalając, że każdy z uczestników poniesie je w związku ze swym udziałem w sprawie.

Odstępstwa od opisanej wyżej reguły przewidziane są natomiast w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. Na podstawie § 2 omawianego artykułu, jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników.

Art. 520 § 3 k.p.c. stanowi zaś, iż jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie.

W przedmiotowej sprawie nie ujawniły się jednak żadne okoliczności uzasadniające odstępstwo od ogólnej zasady ponoszenia kosztów postępowania nieprocesowego. W pierwszej kolejności wskazać należy, iż uczestnik M. C. w ogóle nie wyraził swojego stanowiska w niniejszym postępowaniu (korespondencja kierowana do niego na adres wynikający z systemu PESEL – SAD każdorazowo doręczona była w zastępczym trybie awizo), tym samym zastosowania nie mogła znaleźć norma art. 520 § 3 k.p.c. Podstawa żądania zwrotu kosztów postępowania od tego uczestnika na rzecz wnioskodawcy mogła być zatem rozważana jedynie w kontekście treści przepisu art. 520 § 2 k.p.c.

Dla prawidłowego odczytania powyższej normy prawnej konieczne jest jednak uprzednie zdekodowanie użytych w ustawie pojęć sprzeczności interesów oraz różnego stopnia zainteresowania w wyniku postępowania.

Sprzeczność interesów pomiędzy uczestnikami, występuje wtedy, gdy postanowienie kończące postępowanie w sprawie wywiera wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie, a dla innych na zmniejszenie ich praw (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 roku, sygn. akt I CZ 148/12, OSNC-ZD 2013/2/45). Stopień zainteresowania należy zaś odczytywać nie przez pryzmat faktycznych motywacji poszczególnych uczestników bądź też prezentowanej przez nich postawy procesowej, lecz w kontekście normy art. 510 § 1 k.p.k., zgodnie z którą zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania. Stopień zainteresowania

znajduje zatem wyraz w tym, w jaki zakresie postanowienie kończące postępowanie w sprawie oddziaływa na prawa poszczególnych uczestników.

Wskazać przy tym należy, iż zarówno sprzeczność interesów, jak i stopień zainteresowania oceniane mogą być jedynie przez pryzmat przedmiotu toczącego się postępowania. Ewentualne zaś dalsze następstwa prawne, mające miejsce po jego zakończeniu, nie mogą zaś rzutować na tę ocenę. Oznacza to przykładowo, iż fakt, że na skutek stwierdzenia nabycia spadku uczestnik będący spadkobiercą ustawowym stanie się dłużnikiem wnioskodawcy (wierzyciela spadkodawcy), w związku z czym w potencjalnym przyszłym procesie o zapłatę będą oni stronami przeciwnymi, nie wpływa na ustalenie sprzeczności ich interesów na gruncie postępowania o stwierdzenie nabycia spadku. Sprzeczność interesów w postępowaniu spadkowym możliwa jest zatem w sytuacjach szczególnych, takich jak spór co do ważności testamentu (por. Manowska Małgorzata (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Art. 506-1217, wyd. III, WK 2015, komentarz do art. 520). Podobnie okoliczności, będące poza kognicją sądu w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, dotyczące składu majątku spadkowego, jak np. fakt, iż w jego skład wchodzi same pasywa, nie może zaświadczać o różnym stopniu zainteresowania uczestników będących wierzycielem spadkowym oraz spadkobiercą.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że w niniejszej sprawie nie wystąpiła żadna z przesłanek dopuszczających stosunkowe rozdzielenie kosztów bądź też nałożenie obowiązku ich zwrotu pomiędzy uczestnikami, o jakich mowa w art. 520 § 2 k.p.c. Interes wszystkich uczestników postępowania był wspólny, stanowiło go bowiem ustalenie kręgu spadkobierców zmarłego spadkodawcy. Żaden z nich nie kwestionował zaś ani faktu otwarcia spadku ani też zasady spadkobrania na podstawie ustawy. Nie sposób także uznać, iż uczestnicy byli w różnym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania. Ustalenie kręgu spadkobierców wywierało bowiem podobny skutek na prawa wszystkich uczestników, z których każdy posiadał równoważny interes prawny w uchyleniu istniejącego dotychczas stanu niepewności.

Nawet jednak przy przyjęciu, że wnioskodawca i uczestnicy byli w różnym stopniu zainteresowani wynikiem niniejszego postępowania, podkreślenia wymaga fakultatywny charakter zastosowania przez Sąd dyspozycji art. 520 § 2 k.p.c. (wyrażający się w użytym przez ustawodawcę zwrocie „może”), który uwzględniać powinien rodzaj sprawy, aktywność procesową poszczególnych uczestników oraz zgłaszane przez nich żądania. Na tę kwestię trafnie zwraca się uwagę w doktrynie, podnosząc, że w sytuacji gdy uczestnik nie wysuwa żadnych żądań ani nie składa wniosków dotyczących rozstrzygnięcia, brak jest podstaw do nakładania na niego obowiązku zwrotu kosztów, a tym bardziej obciążenia go kosztami (por. Manowska Małgorzata (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Art. 506-1217, wyd. III, WK 2015, komentarz do art. 520). Opisaną wyżej postawę procesową przyjął M. C., co dodatkowo przemawia za niezasadnością nakładania na niego jakichkolwiek kosztów postępowania.

Mając na względzie wszystkie wskazane wyżej argumenty, Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. o zasądzenie kosztów postępowania od uczestnika M. C., w szczególności zaś odstąpienia od reguły wynikającej z dyspozycji art. 520 § 1 k.p.c.